عاسرلىق كونە شايحانا جاڭا حيكايالاردى بايانداىدى

بايىرعى قالاداعى جاڭا تۇرمىس ⑧

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەلشىسى
حان چين ـ يان

"بۇل جولدى دۇرىس ئجۇرىپىن". تولاسسىز كەلىپ جاتقان قوناقتاردى كورىپ، مامەتكەرىم مامەت سۇينە كۇلدى.

كەزىندە اكەسى كۇشپەن وزىنە وتكىزىپ بەرگەن جابىلۇعا شاق قالعان وسى بىرنەشە بولمەلى عاسرلىق كونە شايحانانىڭ يىتەرنەتتەگى تانىمالى جەرگە اينالاتىنىن 35 جاستاعى ماەمەتكەرىم ويلاماعان ەدى.

مامەتكەرىم ىركەس ـ تىركەس كەلىپ جاتقان كونە قاريدارلار تاپسىرىس بەرمەسە دە ولاردىڭ اس ۇيدەگىلەرگە قانداي شاي ىشۇگە تاپسىرىس بەرەتىنىن بىلەتىن. ول كونە قاريدارلاردىڭ ۇناتاتىن دامدەرىنە قانىق ەدى. ساياحاتشىلار كەلگەندە عانا شاي تەزىمدىگىن الپ شعاتىن.

شايحانادا ۇستىنە تەكەمەت توسەلگەن، بيىكتىگى جارتى مەتردەي توپىراق ساكى بار. كونە قاريدارلار ساكىنىڭ ۇستىندە مالداس قۇرىپ وتىرىپ اڭگىمەلەسۇدى جاقسى كورەدى. كەيدە شاي ىشۇشىلەر شايحاناداعى دۇتاردى شەرتىپ ئان شىرقايدى، كەيدە قوناقتار بالكونعا شعىپ، كوشەدەگى ارلى ـ بەرلى قايشالىسىپ جاتقان ادامدارعا ئۇن ـ ئتۇنسىز نازار سالادى.

"شايحاناداعى مادەنيەتتىڭ تارتىمدىلىعى مەنى وزىنە باۋرادى. مەنىڭ قاشقارعا ساياحاتتاي كەلۇىمدەگى ەڭ ماڭىزدى سەبەپ وسى بولاتىن". شايحانادا گۇاڭجوۇدان كەلگەن ساياحاتشى لىۋ حانىم مەن سەرىكتەرى ئۇنسىز وتىرىپ شاي ئىشپ، اراسىندا فوتو اپپاراتتارىمەن وسى تاماشا ساتتەردى ەستەلىككە الپ وتىردى.

ئبىر شاۋگىم شاي 28 يۇان، ئبىر نان 2 يۇان، بۇل شاي ىشۇگە كەلگەن ئبىر قاريدارلار تۇستەن كەيىنگى ۋاقىتتاعى تۇتىنۇى بولۇى مۇمكىن. جەرگىلىكتى تۇرعىنداردىڭ كوبى ەڭ ارزان شايدى تۇتىنادى. جازدا ساياحاتشىلار ماقسارى، روزا گۇلى، بۇرشاق، بال سياقتى قوسمشا ماتەريالدار قوسىلعان ئدارى شايدى تاڭدايدى، مۇنىڭ باعاسى قىمباتتاۋ بولادى.

مامەتكەرىم كەزىندە زەرگەر بولعان، باستابىندا شايحانانى جاقسى كورمەيتىن. "بىرتە ـ بىرتە بايپىتىلقپەن ئوزىمنىڭ شايحانا تۇرمىسىن جاقسى كورە باستاعانىمدى ئبىلدىم"، ـ دەدى ول، ـ "شاي ىشۇگە كەلەتىندەردىڭ كوبى ورتا جاستاعىلار مەن قارتتار، ولاردىڭ كوبى قولونەر شەبەرلەرى. قازىر ولار قولونەرىن كەيىنگىلەرگە وتكىزىپ، وزدەرى ئار كۇنى شايحاناعا كەلىپ جايلى تۇرمىس كەشىرۇدە. ولارمەن اڭگىمەلەسۇ ارقىلى ئومىردىڭ كوپتەگەن قاعيدالارىن ئتۇسىندىم، سونداي ـ اق كوپتەگەن عاجايىپ قىزىقتى ىستەردى دە ەستىدىم. بىرگە شاي ىشكەندە شاي بارعان سايىن ئدامدى بولا تۇسەدى".

كونە شايحانانىڭ جاعراپيالىق ورنى قولايلى، بايىرعى قالانىڭ دۇماندى كوشەسى ـــ وستەڭبويى كوشەسىندەگى بەلگى سىپاتتى قۇرىلىس. سونىمەن بىرگە بۇكىل قاشقار بويىنشا ساقتالعان بىردەن ـ ئبىر عاسرلىق كونە دۇكەن. بايىرعى قالاعا كەلگەن ساياحاتشىلاردىڭ كوبى كونە شايحانادان ئدام تاتىپ قايتادى.

"بىلتىر مەن شاڭحايعا ۇيرەنۇگە باردىم، قايتىپ كەلگەننەن كەيىن وزىق تاجىريبەلەردى ۇلگى ەتىپ، تيجارات ئتاسلىن جاقسارتتىم". داۋرمەن بىرگە بلگەرىلەگەن مامەتكەرىم دوۋيىن ئنومىرىن اشتى ئارى شايحانادا شينجياڭنىڭ كەپتىرىلگەن جەمىس ـ جيدەكتەرىنىڭ، پراندىكتىڭ تۇرلەرىن مولايىتتى، جەرگىلىكتى ەرەكشەلىككە يە ئدارى شايلاردى دا ساتتى.

"مەن عاسرلىق كونە شايحانانى جۇرگىزۇشى ئتورتىنشى ۇرپاقپىن. كونە شايحانانى وتكىزىپ العان 10 نەشە جىلدان بەرى قاشقارداعى ساياحاتتىڭ قاۋىرت دامۇىنا تۇرا كەلدىم. پارتيانىڭ ابزال ساياساتىنىڭ ارقاسىندا شايحاناناڭ ساۋداسى كۇسەت بولدى. شايحانادا الماشقى كەزدە 6 ۇستەل بولسا، قازىر 14 ۇستەل، 5 ارناۋلى بولمە بار؛ ەڭ العاشىندا مۇزىكانت ئوز ەركىمەن كەلىپ مۇزىكا ويناسا، ال قازىر شايحانادا تۇراقتى تۇراتىن ئبىر ادامبلدى جالداىدق." ساياحاتشىلاردىڭ ئتۇرلى فوتو اپپاراتپەن سۇرەتكە ئتۇسىرىپ جاتقاندىعىن كورگەن مامەتكەرىم فوتو سۇرەتكە ئتۇسىرۇ ئۇشىن بىرنەشە كاسپىتىك فوتوگرافتى جالداپ، قاريدارلارعا قىزمەت وتەدى.

"تۇستەن بۇرىن ساعات 10 دا تيجارات باستاپ، كەشكى ساعات 11 دە جابامىز، قىس بولسىن، جاز بولسىن، ئار كۇنى ساياحاتشىلاردىڭ ايعى ئۇزىلىپ كورگەن جوق"، ـ دەدى مامەتكەرىم، ـ "ساياحات قاۋىرت مەزگىلدە شايحانادا ينە شانشار جەر قالمايدى".

"ئومىرى وسى ارادا شاي ئىشپ كەلەمىن". شايحانادا سەكسەننىڭ سەڭگىرىنەن اسقان ابدىرەشيت الىم: "بۇرىن شايحاناناڭ قارسى الدىندا جەمىس ـ جيدەك، كەپتىرىلگەن جەمىس ـ جيدەك ساتاتىنمىن. زەينەتكە شىققاندا كەيىن كۇندە وسى ارادا كەلەتىن بولدىم. بۇرىن بۇل جەر وتە كىشكەنە بولاتىن، قازىر ساۋداسى كەڭەيىپ، بارعان سايىن دامي ئتۇستى"، ـ دەدى.

"جاڭا داۋىردەن قالماۋ ئۇشىن، 70 جاسقا دەيىن ىستەپ، زەينەتكە شىقسام با دەيمىن"، ـ دەدى مامەتكەرىم.

جۇڭگو ـ شەتەل انشىلەرىئبي فەستيۋالىنىڭ تاقىرىپتىق ئانى «بىرگە بيگە باسايىق» ئانىن شىرقادى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەلشىسى
لىۋ مىڭمىڭ

"شۇلەن كۇن نۇرىنا مالىنىپ بيگە باستىق ئبارداىمز، ساماۋ جەلمەن توعىستى ەمىن ـ ەركىن جانىمىز، شۇلەن كۇن نۇرىنا مالىنىپ بيگە باستىق ئبارىمىز، دۇنيە ئجۇزىن ارلەندىردى شات ـ شادىمان ئۇنىمىز..." 7 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى ريتمى تەز، ويناقى « بىرگە بيگە باسايىق» ئانى جەلگە شىعارىلىپ، ۇيشين دوستىق شەڭبەرى، دوۋيىن سياقتى يىتەرنەت تۇعىرلارىندا كەڭەنەن تاراڵدى.

سول كۇنى 6 ـ كەزەكتى جۇڭگو شينجياڭ حالقارالىق ۇلتتار ئبي فەستيۋالىنىڭ اقپار جاريالاۋ ئماجلىسى بەيجىڭدە وتكىزىلىپ، تاقىرىپتىق ئان «بىرگە بيگە باسايىق» تا مۇنىمەن ئبىر ۋاقىتتا جاريالاندى، ارفات، لىۋ ياڭ، گوھارگۇل، ۋاڭ شينپىڭ، ەربول، وزبەكستان ئانشىسى شەرىن (گۇ تيانتيان) قاتارلى جۇڭگولىق، شەتەلدىك انشىلەر بىرگە ئان شىرقادى، MVدا ئبىر ۋاقىتتا جەلگە شعارىلدى.

« بىرگە بيگە باسايىق» ئاننىڭ ئماتىنىن ۋاڭ شياۋلىڭ جازعان، مۇزىكاسىن بيان لىۋنيان جازعان. ەڭ العاشىندا 2008 ـ جىلى شىرقالعان، كەيىن جۇڭگو شينجياڭ حالقارالىق ۇلتتار ئبي فەستيۋالىنىڭ تاقىرىپتىق اننە اينالعان.

"قاناتىمزدى كەڭ سەرمەپ، ئبارىمىز بيگە باساىىق؛ تولعانا تولقىپ بيمەنەن ارماننىڭ ەسىگىن اشايىق؛ جارقىراتىپ تۇفلىلەردى، جاستىقتىڭ كوكتەم گۇلەمەن الەمنىڭ ساحناسىن باسايىق..." ارقاۋ ئاننىڭ تەكسى تىلگە جاتىمدى، ريتمى ويناقى، ەكپىندەي ىلگەرىلەگەن، شىنايى سۇيىسپەنشىلىككە تولى، ايقىن داۋرلىك ەرەكشەلىككە جانە قويۇ ۇلتتىق ەرەكشەلىككە يە.

2015 ـ جىلى 4 ـ كەزەكتى ئبي فەستيۋالىنىڭ الدىندا ئبىز تاقىرىپتىق ئاندى قايتا جازىپ، جاڭاشا زامانالىق ۇلگى نۇسقاسىن شعارداىدق، يۇن دو، تاسقىن، دولياڭ، پارحات، گۇلمىرا، ئۇمىت، بيڭچي، ئنادىرا قاتارلى 8 ئانشى بىرگە شىرقادى. 2017 ـ جىلعى 5 ـ كەزەكتى ئبي فەستيۋالىندا ئبي فەستيۋالىنىڭ تاقىرىپتىق ئانى تاعى ئبىر رەت وزگەرتىلىپ، ئتىپتى دە كوپ مۇزىكا ەلەمەنتتەرى قوسىلىپ، جۇي حۇڭچۇان، ياڭ شياۋ، تۇرعۇنجان، جۇلدىز سياقتى انشىلەر مەن 2 بالا سەرىك بولىپ ورنادادى. ئان مۇزىكاسىن جاساۋشى شياۋ، يە لينحۇا بىلاي دەپ تانىستىردى: بيىلعى ئبي فەستيۋالىندا ئان مۇزىكاسىن جاساۋدا جۇڭگو ستيلى مەن شينجياڭ ەرەكشەلىگىن ايگىلەۋگە كۇش سالدىق ئارى حالقارالىق فاكتور قوستىق.

"شينجياڭ ئانشىسى رەتىندە، مەن ئبي فەستيۋالدىڭ تارتىمدى وتكىزىلۇىن ەرەكشە ارماندايمىن، وسى ئاننىڭ تيانشان ۇلانداىرىنىڭ بقالاستى تىلەگى مەن سالتاناتتى شاقىرۇى ارقىلى شار تاراپقا تاراڵۇىن ئۇمىت ەتەمىن"، ـ دەدى ئانشى لىۋ ياڭ.

شەرىننىڭ بۇرىنعى اتى ابدۇللايەۋا شەرىن، جاس ئانشى بولاتىن، "بۇل ئان سەزىمدى بەينەلەۋمەن بىرگە، ريتمى دە ويناقى، تەز بولىپ، ئبيشىنىڭ جۇرەك ئۇنىن، رومانتيكاسىن ايگىلەدى"، ـ دەدى شەرىن، ـ "وزبەكستان مەن جۇڭگونىڭ دوستىعى ۇزاقتان بەرى جالعاسىپ كەلەدى، ئبي فەستيۋالى دۇنيە جۇزىندەگى ئار ەلدىڭ كوركەمونەرىنەن ئاززات الاتىن ۇلكەن ساحنا، مەن وعان ئبىر كىسىلىك ۇلەسىمدى قوسقانىمدى ماقتانىش سەزىنەمىن".

(باسى 1 ـ بەتتە)

حالقىتىق قارجى قوسۇ شينجياڭنىڭ ەرەكشە ئدامدى تاعامدارىنىڭ ورنالاسىمىن جەدەلدەتۇمەن بىرگە، شينجياڭنىڭ الدىن الا جاسالعان تاعامدارى دا ورايعا ئدوپ كەلدى. جياۋماجي، اشتى ـ تۇشتى قوي سيراعى، سامسا، داپانجي، پالاۋ سياقتى شينجياڭ ەرەكشەلىگىنە يە ئدامدى تاعامدارىن قازىر تۇگەلدەي الدىن الا جاساۋعا بولادى.

شينجياڭ مايدودو ازىق ـ تۇلىك عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى پەتىر ئمانتى مەن سامسانى ەڭ ەرتە الدىن الا جاساعان كاسپورىندارداڭ ئبىرى. 5 تە 6 جىلدىڭ الدىندا تەز توڭازىتىلعان پەتىر ئمانتىنى شيامىن، بەيجىڭ قاتارلى جەرلەرگە ساتقان بولاتىن. "ساتۇدىڭ قاۋىرت مەزگىلىندە تەز توڭازىتىلعان پەتىر ئمانتى مەن سامسادان كۇننە 200 مىڭىن ساتامىز". وسى سەرىكتەستىكتىڭ القا باستىعى ۋاڭ شىڭ "قازىر سەرىكتەستىگىمىز شەكەرلى قارما ناندى، ەتتى قارما ناندى، سورەلى ەتتى الدىن الا جاساۋدىڭ امالىن قاراستىرۇدا، تەحنيكادان قامال الۇ ارقىلى الدىن الا جاسالعان وسى قۇرماشتاردى ساتىپ الىپ، جىلىنىپ داستارقانعا قويعاندا ئدامنىڭ اۋەلگى قالپىنا كەلۇى 90%تەن اسادى"، ـ دەدى.

الدىن الا جاسالعان قۇرماش كاسىپ سالاسىنا قارجى قوسۇدىڭ ورايىن يەلەگەن شينجياڭ بايچىڭ شيانشى (توبى) قامداۋ تىزبەگى شەكتى سەرىكتەستىگى سوڭعى 5 جىلدا 20 ميللىون يۇان قارجى قوسىپ، ساياحات، الەۋمەتتىك اۋماقتاردىڭ توپتىق ساتىپ الۇى، ساۋدا سارايى، ەرەن بازار سياقتى بازارلارعا باعىتتاي وتىرىپ جۇزدەن استام تۇردەگى الدىن الا جاسالعان قۇرماشتاردى زەرتتەپ اشتى، مۇنىڭ ىشىندە 30 تۇردەن استامى بەيجىڭ، شاڭحاي قاتارلى جەرلەرگە جالپىلاسىپ، ساتىلدى.

شينجياڭدا تىركەۋگە الىنعان اس ـ سۇ تيجارات ورندارى شامامەن 119 مىڭ، مۇنىڭ ىشىندە ۇرىمجىدە شامامەن 18 مىڭ 900ى بار. بيىل جىل باسىنان بەرى شينجياڭنىڭ اس ـ سۇ كاسىبى ۇزدىكسىز جاندانعان، اۇتونومياڵى رايوندىق ساناق مەكەمەسىنىڭ ساناعىنا قاراعاندا، 1 ـ ايدان 4 ـ ايعا دەيىن شينجياڭداعى شەكتەۋلى نورمادان جوعارى ورندارداڭ اس ـ سۇ كىرىسى 3 ميللياردتا 87 ميللىون يۇان بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 4%. 11 ارتقان.

"كاسىپ قوعامنىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، اس ـ سۇ كاسىپ سالاسىنا ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى جونىندەگى ۇگىت، جەتەكشىلىك سەرپىنىن ارتتىرامىز". ۋاڭ روبين مىنالاردى ئبىلدىردى: شينجياڭنىڭ اسۇ ـ سۇ كاسىبى كاسىپ سالاسىنىڭ وزىندىك تەجەمىن كۇشەيتىپ، حاۋىپسىز دە الاڭسىز تۇتىنۇ ورتاسىن بىرگە جاراتىپ، قاريدارلاردىڭ شينجياڭنىڭ ئدامدى تاعامدارىنان شات ـ شادىمان ئلاززاتانۇىنا مۇمكىندىك جاساۋى كەرەك.

"اس ـ سۇ كاسىبى 3 ـ كاسىپتەگى ترەكتى كاسىپ سالاسى رەتىندە، ەكونومىكانى ورنىقتىرۇ، جۇمىستانۇدى ورنىقتىرۇ، حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۇ جونىندە ماڭىزدى مانگە يە". اۇتونومياڵى رايوندىق ساۋدا ىستەرى مەڭگەرمەسى ساۋداعا قىزمەت وتەۋ جانە ساۋدا قىزمەت وتەۋ كاسىبى باسقارماسىنىڭ باستىعى ۋاڭ چاڭجيڭ مىنالاردى ئبىلدىردى: سوڭعى جارتى جىلدا ئار تۇردەگى ئدامدى تاعامدار كورمەسى، جەڭىل تاعامدارىدى باعالاۋ قيمىلى سياقتىلار ارقىلى شينجياڭنىڭ ەرەكشە، ايگىلى دۇكەندەرىن، ايگىلى قۇرماشتارىن، ايگىلى جەڭىل تاعامدارىن اشىپ، شينجياڭنىڭ اس ـ سۇ حيكايالارىن ويداعىداي بايانداپ، سىرتتا وبراز سومداپ، ىشتە نقپال ۇيىستىرىپ، تۇتىنۇ ومىرشەڭدىك كۇشىن ونان ارى قاۋلاتىپ، كاسىپتىڭ اقاۋسىز دامۇىن جەبەۋدى جوسپارلاپ وتىرمىز.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تۇرپان يۇندا كاسىپ سالاسى باقشاسى قۇرىلىس نسانى سياقتى 31 ئتۇيىندى كاسىپ سالاسى نسانىندا تىڭنان جۇمىس باستالىپ، قۇرىلىس جۇرگىزىلدى، بۇعان جالپى 130 ميلليارد 400 ميللىون يۇان قارجى قوسىلدى؛ شينجياڭ اۇىل شارۇاشىلعى داشۇەسىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعىسى، كۇنەس اۇدانى قايىڭساي قىستاعى ساياحات دەمالىس ورنىنىڭ دارەجەسىن ئوسىرىپ، جاڭالاۋ، ئۇرىمجى قالاسىنىڭ ۇلپا قالا قۇرىلىسىنان ۇلگى كورسەتەتىن قالا قۇرىلىسىن جۇيەلى، تۇتاس ئوڭىر بويىنشا ىلگەرىلەتۇ سياقتى 23 ئتۇيىندى حالىق تۇرمىسى نسانىندا تىڭنان جۇمىس باستالىپ، قۇرىلىس جۇرگىزىلدى، بۇعان جالپى 52 ميلليارد 400 ميللىون يۇان قارجى قوسىلدى.

الدىڭعى جارتى جىلدا فىڭحۇاڭ ـ ئۇرىمجىنىڭ سولتۇستىگى II قايتىمدى جەلسىنىڭ 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى، ئۇرىمجى ـ سانجى 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى، فىڭحۇاڭ ـ ياجۇڭ II قايتىمدى جەلسى 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى سىندى اۇتونومياڵى راۋىننىڭ 3 ئتۇيىندى ەلەكتر تورى نسانى سالىنىپ ئبىتىپ سكە قوسىلدى، بۇعان شارپىلعان جالپى قوسىلعان قارجى 2 ميلليارد 100 ميللىون يۇان بولدى. مۇنىڭ ىشىندە فىڭحۇاڭ ـ ئۇرىمجىنىڭ سولتۇستىگى II قايتىمدى جەلسىنىڭ 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى مەن ئۇرىمجى ـ سانجى 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى ـ فىڭحۇاڭ ـ شيحۇ ـ بۇراتالا وبلىسى ـ ىلە ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسىنىڭ ماڭىزدى قۇرامداس بولىگى ئارى ئۇرىمجى ـ سانجى ئوڭىرىنىڭ 750 كيلوۋولتتىق قوس اينالما تورىنىڭ ماڭىزدى ئبىر اينالماسى، ينجەنەريا سكە قوسىلعانىنان كەيىن، ىلە ـ ئۇرىمجى ـ سانجى ەلەكتر جەتكىزۇ قۇاتىن جانە ەلەكتر تورى جۇيەسىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن، تۇراقتىلىق سىپاتىن جوعارىلاتادى؛ فىڭحۇاڭ ـ ياجۇڭ II قايتىمدى جەلسى 750 كيلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۇ وزگەرتۇ ينجەنەرياسى ـــ شينجياڭنىڭ ەلەكتر تورىنىڭ وڭتۇستىك پەن سولتۇستىك ئوزارا كومەكتەسەتىن، شعىس پەن باتىس ئوزارا قامدايتىن ماڭىزدى تورابى، سكە قوسىلعانىنان كەيىن، تۇتاس شينجياڭنىڭ ەنەرگيا بايلىعىنىڭ ساپالى جايعاسۇىن ونان ارى جەبەيدى جانە شينجياڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۇ قۇاتىن جوعارىلاتادى.

"قاس تاسىن دانەكەر ەتكەن عالامات دوستىق" ىنتىماق حيكايالارىن بايان ەتتى

ادەبيەت ـ كوركەمونەر سالاسىنداعى ۇلەسكەرلەر ، تيانشان ادەبيەت ـ كوركەمونەر سيلىعى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەلشىسى
لىۋ مىڭمىڭ

"ئبىر كەسەك قاس تاسى العا باسۇ، نزىگىلىك سىندى قۇن كوزقاراسىن جالعاستىردى، ئبىر عالامات دوستىق ۇلتتار ىنتىماعى نەگىزگى تاقىرىبىن ساۋلە شاشتىردى، «كۇنلۇندەگى باۋىرلاستاردا» قاراپايىم جاندارداڭ 'تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىك' حيكايالارى بايانداىلعان". 7 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى «كۇنلۇندەگى باۋىرلاستار» كينو فيلمىنىڭ رەجيسسەرى ابدۇكەرىم ابىلەز تىلشىگە وسىنى ايتتى. 7 ـ كەزەكتى تيانشان ادەبيەت ـ كوركەمونەر سيلىعى يەگەرلەر تەزىمدىگىندە وسى فيلم كينو سيلىعىن ەنشىلەدى.

اۇتونومياڵى رايوندىق پارتكومنىڭ ۇگىت ئبولىمى ۇيىمداستىرىپ جوباڵاعان، تيانشان كينو ستۇدياسى تۇسىرگەن كينو فيلمدە نازار "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" نەگىزگى تاقىرىبىنا شوعىرلاندىرىلىپ، "قاس تاسىن دانەكەر ەتكەن عالامات دوستىق" بايانداىلعان: اۇىلداستارىنىڭ تاپسىرۇىمەن ۇرىمجىگە قاس تاسىن ساتۇعا جولعا شققان ئماردان ابايسىزدا قاس تاسىن جوعالتىپ الىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ نازارىندا الدامشىعا اينالىپ قالادى. ئوزىنىڭ جازىقسىز ەكەندىگىن داۋەۋ ئۇشىن، ئماردان اۇىلىنان السقا كەتىپ جۇمىس ىستەپ، قارىزىن قايتارادى، اناسى ۇلىنىڭ قايتۇىن سارىلا كۇتىپ، جىلاي ـ جىلاي سوقىر بولۇعا تايايدى. قىستاقتاعى جۇپ قۇراپ، تۇىس بولعان كادر شۇي كۇن ئماردانىنىڭ كەشىرىمەلەرىنەن حابارلى بولادى، ونىڭ اۇىلىنا قايتا ورالۇىنا كومەكتەسۇ ئۇشىن، شۇي كۇن قاس تاسىن نزدەۋ ساپارىنا اتتانادى.

ابدۇكەرىم ەسكە الىپ بىلاي دەدى: 2017 ـ جىلى تيانشان كينو ستۇدياسى 100دەن استام ادامنان ۇيىمداستىرىپ فيلم ئتۇسىرۇ توبىن قۇرىپ، تالاي رەت ئۇرىمجى مەن حوتان ارا سندا بارىپ ـ كەلىپ، كۇنلۇن تاۋىنا شىعىپ، ئشول دالانى كەزدى، كليماتتىڭ قۇرعاقتىعى، كۇندىزگى ـ تۇنگى تەمپەراتۇرا پارقىنىڭ زور بولۇى سياقتى كوپتەگەن قيىنشىلىقتاردى جەڭىپ، قاراپايىم دا اسەرلى حيكايانى كورەرمەندەرگە تارتۇ ەتتى.

"كۇنلۇن تاۋىنداعى فيلم ئتۇسىرۇ ورنى تەڭىز دەڭگەيىنەن 4000 مەتردەن استام بيىك، قوناق ۇيگە دەيىن 6 ساعات جول جۇرەتىنبىز. فيلم ئتۇسىرۇ توبى ئار كۇنى تاڭعى ساعات 3 جارىمدا جولعا شعادى، اسا جاپالى ەدى. ئبىر كورىنىستە ەر باس كەيپىكەردىڭ ئۇستىرت اسەرىنە ۇشراپ، ئبىر كورىنىستى ئتۇسىرىپ بولا سالا دەرەۋ وتتەگىن ئسمىرىپ دەم العانان سوڭ، فيلم ئتۇسىرۇ جۇمىسىن تاعى دا جالعاستىرعانى ئالى ەسىمدە". ابدۇكەرىم بىلاي دەدى: كەيدە فيلم ئتۇسىرىپ جاتقاندا قۇمدى بوران سوعادى، مونيتور ۇستىندەگى دالدا شاتىر مەن ۋاقىتشا تىككەن شاتىرىمىز جەلگە ۇشىپ، كەيىرەۋى جىرتىلىپ كەتكەندىكتەن، فيلم ئتۇسىرۇ توبىنداعى قىزمەتكەرلەردىڭ ىشىككە ورانىپ، يەن دالادا جۇرەلەپ وتىرىپ، قۇمدى بورانىنىڭ توقتاۋىن كۇتكەن كەزدەرى بولدى.

سەناريست لي مۇشى ەسكە الىپ بىلاي دەدى: كينو فيلمىنىڭ دايىندىق ساتىسىنداعى ماتەريال جيۇ بارىسىندا ئتۇسىرۇ توبىنداعىلار ئار ۇلتتىڭ ئبىر ئۇيلى جانداي بولعانى تۇرالى كوپتەگەن اسەرلى حيكايالاردى ەستىدى. "وسى جىلداردا شينجياڭداعى ئار ۇلت كادرلارى اۇىل ـ قالاشقتارعا، قىستاقتارعا، مال شارۋاشىلىق وڭىرلەرىنە ىشكەرىلەي بارىپ، سول جەردەگى بۇقارامەن جۇپ قۇراپ، تۇىس بولدى. وسنداي جاندى امالىيات شينجياڭداعى ئار ۇلتتىڭ سۇيىسپەنشىلىگى توعىسا دامۇىنىڭ ماڭىزدى دانەكەرى مەن فورماسىنا اينالىپ، كينو فيلم شعارماشىلىعىنا شابىت سيلادى".

كينو فيلمدە قىستاقتىڭ باسىندداعى كوپىرىنىڭ كورىنىسى كوپ قايتالانادى، جۇپ قۇراپ، تۇىس بولعان كادرلار وسى كوپىردەن وتەتىن، ئماردان اۇىلىنان اتتانعاندا وسى كوپىرمەن قوشتاسقان، رايحان شەشەي دە ۇلىنىڭ قايتۇىن كۇتىپ، وسى كوپىردە ۇزاق ـ ۇزاق تۇراتىن، ئماردان اۇىلىنا قايتا ورالعان كەزدە عاشىعىمەن وسى كوپىردە قاۋىشادى. "بۇل كوپىردە استارلى ئمان بار، بۇل كوپىر جۇرەكتەردى جالعايتىن كوپىر"، ـ دەدى رەجيسسەر.

«كۇنلۇندەگى باۋىرلاستار» كينو فيلمى سەرلەردىڭ ئبرى جياڭ حۇڭ.

كينو فيلم قويىلعاننان كەيىن، كوپتەگەن جاقسى باعاعا يە بولدى، كورەرمەندەر: «كۇنلۇندەگى باۋىرلاستاردا» اق باس كۇنلۇن تاۋىنىڭ شەكسىز اسەمدىگى ايگىلەنگەن ئارى وڭتۇستىك شينجياڭداعى قاراپايىم بۇقارانىڭ تۇرمىس ـ تىرشىلىگىنىڭ قاراپايىمدىلىعى شۇرەتتەلگەن، سونداي ـ اق ئۇرىمجىنىڭ ورتالىق قالالىق دۇماندى بەينەسى كورسەتىلگەن، ـ دەپ باعا بەردى.

"كينو فيلمدى كورگەندە تەبىرەنىسمەدى باسا الماىدىم كينو فيلم قاس تاسىن نزدەۋ حيكايالارى سەنىمدىلىك رۇحىنان مىزعماۋ، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ئداستۇرلى تاماشا ئمورالىن ساۋلەلەندىرۇ جانە ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعىن جىرلاۋ سىندى ئۇش جاقتاعى نەگىزگى تاقىرىپتى كورسەتكەن". جۇڭگو ادەبيەت ـ كوركەمونەر سىنشىلار قوعامىنىڭ قۇرمەتتى ئتوراعاسى لي جۇن بىلاي دەدى: قاس تاسى كورگەم، وندا جىلۇلىق بار، كىشى پەيىل دە بايىپتى جانعا ۇقسايدى، قاس تاسىن حيكايانىڭ وزەكتى مازمۇنى ەتۇ وتە ۇيلەسىمدى بولعان. جۇڭگو كينو سىنشىلار سالاسىنداعى ماماندارداڭ نازارىندا كينو فيلمدە قاس تاسىن جوعالتىپ الۇ نازاسى، قاس تاسىن نزدەۋ بارىسىنداعى بۇراڭدىقتار، قاس تاسىن تاۋىپ العانان كەيىنگى قۇانىش سەزىمى ارقىلى شينجياڭداعى ئار ۇلت كادر، بۇقاراسىنىڭ ئبر جاعادان باس، ئبىر جەڭنەن قول شعارعان، تاتۇ ـ ئتاتتى، ىنتىماقتى، ئوزارا قارايلاسىمدى، جارا سىمدى دامعان جان تەبىرەنتەرلىك بولمىسى كوركەمونەرلىك دەڭگەيدە قايتا كورسەتىلگەن.

ابدۇكەرىم شينجياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا عى قايناعان تۇرمىس ـ تىرشىلىكتى كينوشىلاردىڭ سارقىلماس دەرەك قويماسى دەپ ەسەپتەيدى. قازىر ول كومەدياڵىق فيلم ئتۇسىرىپ جاتىپتى، وندا قاشقار بايىرعى قالاسىندا تۇراتىن ەكى وتباسىنداعى ەكى ۇرپاق ادامدارداڭ حالقىنىڭ قولونەر بۇيمدارىنا مۇراگەرلىك ەتىپ، جاڭادان گۇلدەنگەن ساياحات كاسىبىنە ات سالىسقان حيكايالارى بايانداۋ ارقىلى ىنتىماقتاسا ەكپىندەي ىلگەرىلەگەن جاڭا داۋىردەگى شينجياڭ وبرازىن ايگىلەمەكشى.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۇان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئنومىر، تاراتۇ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 8830000 پوچتا ئنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۇان، جىلدىق باعاسى 228 يۇان